

ONDERSTEUNING VAN ALLEENSTAANDE MOEDERS EN HUN TIENERS

BRUXELLES POUVOIRS LOCAUX
SERVICE PUBLIC RÉGIONAL DE BRUXELLES

WAAROM DIT PROJECT

Alleenstaande moeders met tieners staan vaak voor grote uitdagingen: de adolescentie is een periode van grote veranderingen die vaak wordt gekenmerkt door spanningen en conflicten die versterkt kunnen worden door de afwezigheid of beperkte aanwezigheid van een vaderfiguur. Deze gezinnen worden vooral geconfronteerd met moeilijk gedrag van jongeren en zelfs geweld tegen de moeder, wat het onevenwicht en de emotionele kwetsbaarheid binnen het gezin vergroot.

Deze situatie wordt nog verergerd door het isolement van de moeders, de afwezigheid van vaderlijke steun, het gebrek aan referentiepunten en de moeilijkheden om de ouder-kindrelatie te beheren en te verzoenen met het dagelijkse en professionele leven. De last van een dergelijke verantwoordelijkheid is vaak overweldigend en het gebrek aan erkenning en ondersteuning op maat van dit specifieke probleem kan leiden tot een breuk in het gezin, intrafamiliaal geweld en het risico dat tieners van huis weglopen en de school verlaten of zich uit de maatschappij terugtrekken.

Met dit project kan de gemeente concrete actie ondernemen om betrokkenen te ondersteunen, geweld te voorkomen, sociale integratie te bevorderen en het welzijn van eenoudergezinnen te verbeteren.

DOELPUBLIEK

(gelinkt aan eenoudergezinnen)

- Moeders die hun tiener(s) alleen opvoeden
- Tieners die bij een alleenstaande moeder wonen

Specifieke focus:

- Moeders die geconfronteerd worden met gewelddadig gedrag van hun tieners
- Tieners die zich gewelddadig gedragen tegenover hun alleenstaande moeder

DOELSTELLINGEN

- ✓ Alleenstaande moeders ondersteunen bij het omgaan met opvoedings- en gezinsgerelateerde problemen tijdens de adolescentie
- ✓ Een veilige ruimte creëren waar tieners uit eenoudergezinnen vrijuit kunnen spreken, hun gevoel van eigenwaarde kunnen vergroten en waar ze worden ondersteund bij het omgaan met de veranderingen als gevolg van de adolescentie en hun specifieke gezinssituatie (een «ontbrekende» ouder)
- ✓ «Kind-ouder-geweld» (geweld dat door een kind ten aanzien van de ouders wordt gepleegd) herkennen en zichtbaar maken, moeders begeleiden bij conflictsituaties of breuken, tieners responsabiliseren
- ✓ Breuken binnen het gezin, intrafamiliaal geweld, vroegtijdig schoolverlaten en sociaal isolement voorkomen
- ✓ De relatie tussen moeder en tiener ondersteunen in haar emotionele, opvoeding- en identiteitsgerelateerde aspecten, rustigere banden en een respectvolle communicatie aanmoedigen
- ✓ Gezinnen en diensten die in contact staan met gezinnen informeren over en toerusten met de verschillende beschikbare instrumenten: educatief, psychologisch, sociaal en juridisch

BESCHRIJVING VAN HET PROJECT

Ondersteuning en begeleiding van alleenstaande moeders en hun tieners tijdens een periode van verandering en spanning, soms geaccentueerd door de afwezigheid van een vader of ouderlijke rolmodellen. Er wordt specifieke aandacht besteed aan situaties waarin de tiener gewelddadig is tegen de moeder. Het project omvat workshops, praatgroepen, activiteiten, psychologische begeleiding en bemiddelingsruimten - de methode is erop gericht dat mensen worden aangemoedigd om te praten en te luisteren, en dat de familiebanden worden hersteld. De actie is tegelijkertijd preventief en herstellend, met bijzondere aandacht voor situaties van kwetsbaarheid, isolement, psychologische problemen en/of ernstigere conflicten.

Aangeboden diensten:

Voor moeder:

- Praatgroepen onder professionele begeleiding
- Workshops rond geweldloze communicatie, omgaan met conflicten en positief gezag
- Individuele psychologische begeleiding om uitputting of schuldgevoelens bij ouders tegen te gaan
- Praktische hulpmiddelen over opvoedkundige, sociale, juridische en mentale gezondheidskwesties
- Specifieke consultaties voor moeders die geconfronteerd worden met geweld door hun kind
- Begeleiding in gerechtelijke of sociale procedures

Voor tieners:

- Workshops rond zelfvertrouwen, omgaan met emoties, communicatie en creativiteit

- Praatgroepen onder professionele begeleiders voor tieners die in eenzelfde situatie zitten
- Individuele begeleiding op aanvraag
- Workshops om het bewustzijn rond intrafamiliaal geweld, empathie en verantwoordelijkheid te vergroten
- Praatgroepen over de afwezigheid van de andere ouder, gemis, woede en identiteitscrisissen

Voor moeders en tieners samen:

- Workshops om een band op te bouwen door middel van gezamenlijke activiteiten: een ruimte om te praten en gedachten uit te wisselen, koken, theater, spelletjes, lezen, enz.
- Dag rond welzijn van moeders en tieners
- Professionele gezinsbemiddeling bij conflicten of breuken
- Ruimtes voor gezamenlijke opbouw/heropbouw van relaties met therapeutische opvolging

CRITERIA DIE IN AANMERKING MOETEN WORDEN GENOMEN

- Flexibele dienstregeling om tegemoet te komen aan de behoeften van eenoudergezinnen
- Betaalbaarheid
- Interculturele, inclusieve en niet-oordelende aanpak, zonder vooringenomenheid ten opzichte van de moeder of tiener
- Vertrouwelijkheid en respect voor de privacy
- Professionele opleiding om met moeilijke situaties om te gaan
- Voortdurende opvolging om instabiliteit, die al vaak voorkomt in deze gezinnen, tegen te gaan
- Specifieke opleiding voor de teams over «kind-ouder-geweld» en alleenstaand ouderschap

ONDERSTEUNING VAN ALLEENSTAANDE MOEDERS EN HUN TIENERS

DUUR

Verschillende momenten die zullen worden georganiseerd naargelang de mogelijkheden van de gezinnen en het aantal begeleiders, met een gemiddelde van:

- Maandelijks bijeenkomsten: praatgroepen, workshops of gezamenlijke momenten: ter ondersteuning van de reflectie, de uitwisseling van gedachten en de vooruitgang van de gezinnen
- Aparte/gezamenlijke groepen: moeders en tieners nemen apart deel om aan hun specifieke/respectieve problemen te werken, en nemen daarna samen deel.
- Activiteiten/workshops over meer specifieke thema's, afhankelijk van vragen/behoefte: communicatie, omgaan met conflict, zelfvertrouwen, geweld, enz.
- Individuele permanenties: voor een meer persoonlijke begeleiding (luisteren, psychologische ondersteuning, oriëntering, enz.).
- Gezinsbemiddeling: één keer per week in crisisperiodes, om breuken te voorkomen en de dialoog te herstellen

BEOOGD AANTAL BEGUNSTIGDEN

- Groepen van moeders: 8 tot 12
- Groepen van tieners: 10 tot 15
- Gezamenlijke groepen van moeders en tieners: 6 tot 8
- Individuele gesprekken: naargelang de behoefte

LOCATIE

Buurthuizen, verenigingslokalen, scholen, centra voor gezinsplanning, PMS-centra, ruimtes van gemeentediensten, Huis van de Vrouw

PARTNERS

- OCMW
- Scholen
- PMS-centra
- AMO (Action en Milieu Ouvert)
- SAJ/SPJ (hulp en bescherming van jongeren)
- Medische huizen
- Centra voor gezinsplanning
- Sociale diensten sociale
- Schooldiensten
- Verenigingen die ondersteuning bieden aan ouders of jongeren, of die ondersteuning bieden in gevallen van huiselijk geweld
- Lokale politie en de Jeugdrechtbank in geval van gerechtelijke procedures

EVALUATIE

Kwantitatieve evaluatie: aantal deelnemers, aanwezigheidspercentage, herinschrijvingen

Kwalitatieve evaluatie:

- Getuigenissen, observaties, vragenlijsten, onmiddellijke
- Feedback en vragenlijsten achteraf
- Individuele opvolging
- Feedback van het begeleidende team over de kwaliteit van de samenwerking, de bemiddeling, de relevantie van de behandelde onderwerpen

COMMUNICATIE

- Affiches en brochures in scholen, PMS-centra, buurthuizen, centra voor gezinsplanning, Jeugdhuizen, enz.
- Online campagne via sociale netwerken, websites van gemeenten en partners
- Verspreiding onder professionals via opleidingen, bijeenkomsten of evenementen

AANSTURENDE DIENSTEN

Dienst Gezinnen, Jeugd, Preventie,
Bemiddeling, Gelijke kansen,
Geestelijke gezondheid
Jeugdhuizen, Huis van de Vrouw

VEREIST BUDGET

- Vergoeding voor begeleiders
- Administratieve kosten
- Huur of inrichting van ruimtes
- Pedagogisch materiaal, benodigdheden, catering, enz.
- Maken van gedrukte documenten, brochures en digitale alternatieven
- Verspreiding van informatie, communicatie

LINKS, INSPIRATIE, GOEDE PRAKTIJKEN

- Geïnspireerd door een initiatief van de **gemeente Ukkel** (geen weblink beschikbaar)

- **Cré'Harmonie & link:**

<https://cre-harmonie-et-lien.be/reconstruction-lien-parents-enfants/>

- **France, Les Maisons des Adolescents:**

<https://anmda.fr/fr>

Enkele links voor verdere informatie over het meer specifieke onderwerp van geweld van tieners tegen hun moeders

- **Ces adolescents qui agressent leur mère !** - D. Hélin a , V. Chevalier a , M. Born :
<https://orbi.uliege.be/bitstream/2268/12039/1/psychiatrie%20.pdf>
- **La violence des adolescents envers leurs parents** - Dothée, Lorène, promoteur(s) :
Glowacz, Fabienne :
<https://matheo.uliege.be/handle/2268.2/22122>
- **Enfants tyrans et violents**, D. Marcelli :
<https://www.academie-medecine.fr/enfants-tyrans-et-violents>
- **Violence entre enfants et parents**, Ángela Martín García :
<https://www.atalayar.com/fr/opinion/angela-martin-garcia/violence-enfants-et-parents-visibilite-et-facteurs-risque/20210914151418135762.html>